

SIMPOZION

„130 DE ANI DE LA NAȘTEREA GEOGRAFULUI ȘI NATURALISTULUI HEINRICH WACHNER”

În toamna anului 2006, Muzeul „Casa Mureșenilor”, în colaborare cu Inspectoratul Școlar al Județului Brașov, inițiază o sesiune de comunicări consacrată geografului brașovean Nicolae Orghidan, la împlinirea a 125 de ani de la nașterea sa. Se năzuia redescoperirea unor geografi, geologi și naturaliști care s-au afirmat în spațiul geografic generos al Brașovului sau au contribuit la cunoașterea, la afirmarea lui, iar astăzi au fost, pe nedrept, uitați.

Dorința exprimată ca aceste reuniuni să devină tradiționale a fost îndeplinită. Promisiunea de a evoca, în 2007, personalitatea prodigioasă a geografului și naturalistului Heinrich Wachner, la împlinirea a 130 de ani de la nașterea acestuia, a fost onorată. În acest an, instituțiilor organizatoare li s-a alăturat cu entuziasm Forumul Democrat al Germanilor din județul Brașov.

În paginile ce urmează sunt redată comunicările rostite cu acest prilej de distinșii vorbitori ce-l dezvăluie ca un adevărat enciclopedist pe tărâmul științei, dar și ca un pasionat educator, nu numai la catedră, ci și în natură.

Reuniunea s-a bucurat și de intervențiile muzicale ale maestrului Eckart Schlandt, care a interpretat la pian piese de compozitorul brașovean Paul Richter.

Spre a marca o necesară continuitate între generații, potrivit tradiției, la sfârșitul manifestării au fost răsplățiți elevii brașoveni remarcați la Olimpiada de Geografie și la alte concursuri naționale de profil, precum și profesorii lor îndrumători. Premiile au fost oferite de National Geographic România, Revista „Atlas”, Institutul Goethe din București, Editura Aldus și Centrul Cultural German, ambele din Brașov.

Pentru cea de-a treia ediție a acestor reuniuni – devenite tradiționale – în 2008 va fi omagiată, la centenarul nașterii sale, personalitatea proeminentă a academicianului Victor Tufescu, ale cărui începuturi didactice se regăsesc, în anii '30, la Liceul „Ioan Meșotă” din Brașov.

Șerban DRAGOMIRESCU

O scurtă biografie

Heinrich Wachner, multilateralul profesor și cercetător, de la nașterea căruia au trecut 130 de ani, a văzut lumina zilei la 3 octombrie 1877, în orașul Târgu Mureș. Studiile de științe naturale – în special geografie și geologie – și le face la Cluj, Berlin și Marburg. Printre profesorii săi se disting Friedrich Keyser, care-l introduce în cercetarea geologică, și Ferdinand von Richthofen, care îi trezește interesul pentru domeniul geomorfologiei. După terminarea studiilor, în anul 1901, revine în Transilvania și devine profesor la Sibiu, Bistrița și Sighișoara, pentru a se stabili apoi la Brașov.

De timpuriu îmbină activitatea didactică cu cea de cercetare, de publicistică, de colectare a unor materiale didactice. Scurtul stagiu de la Sibiu, la început de carieră, nu a lăsat și urme științifice, dar la Bistrița se dedică cercetării geologice a regiunii (rămasă manuscris), iar în urma sejurului de la Sighișoara apar primele publicații.

Evident, cea mai prodigioasă activitate a desfășurat-o la Brașov, unde a predat și cercetat până la pensionare, cercetările continuând și după aceea. Aceste două activități de bază au fost întregite cu organizarea a sute de excursii, cu strângerea unor colecții, cu o prezență activă în mass-media timpului.

După cel de al Doilea Război Mondial a fost exilat, ca mulți dintre concetățenii lui, și a trăit câțiva ani la Racoș. Fiind deja la pensie, Wachner s-a dedicat și aici unor cercetări și a elaborat o monografie a comunei, rămasă în manuscris.

Ultimii ani ai vieții și-i petrece în comuna Vulcan, de lângă Brașov, unde moare pe data de 16 martie 1960, la vârsta de peste 82 de ani.

H. Wachner a fost un profesor și cercetător remarcabil și multilateral. A fost un adevărat enciclopedist, ca și alți cercetători, de exemplu Julius Römer sau Eduard Albert Bielz. Astăzi putem să-l apreciem în zece ipostaze, ca:

- geograf – dascăl și cercetător;
- geolog, cu numeroase studii publicate;
- biolog, cu contribuții reale, mai cu seamă în domeniul botanicii;
- istoric – a publicat o istorie a Țării Bârsei;
- desenator de schițe panoramice și profile;
- fotograf, fotografiile lui fiind deopotrivă științifice și artistice;
- cartograf, prin numeroasele hărți geografice și geologice concepute;
- educator, pentru zeci de generații de elevi;
- colecționar, colecția de roci și minerale revenind, în final, Institutului Pedagogic din Brașov;
- organizator de excursii, cu ocazia cărora elevii au învățat multe, iar Wachner a cercetat, colecționat, desenat și fotografiat. (W. E. S.)

Principalele lucrări ale lui Heinrich Wachner

- 1919, *Jelentés az 1917. év nyarána fogarasi medencében végzett földtani felvételről*, Jahresbericht der Ungarischen Geologischen Anstalt, F. 1917-19.
- 1925, *Das Flugsandgebiet des „Rétyi nyir“*, Jahrbuch des Sächsischen Museums, Braşov.
- 1926, *Rumänien*, în: *Geographie des Welthandels*, Bd. 1, *Europa*, Hsg. Andree-Heiderich-Sieger, IV. Aufl., Verlag Seidel&Sohn, Wien.
- 1929, *Die Eiszeitgletscher des Bucegi in den Südkarpaten (Rumänien)*, Zeitschr. f. Gletscherkunde, Bd. **XVII**, 4/5, Berlin.
- 1929, *Rumänien (1909-28)*, Geographisches Jahrbuch, Bd. **XLIII**, J. Perthes, Gotha.
- 1929, *Județul Ciuc, samt Toplița und der Mureşenge/Județul Ciuc, Toplița și Defileul Mureşului*, Lucr. Inst. Geogr. Univ. Cluj, vol. **III** (1926/1927).
- 1930, *Urme de ghețari în Munții Bucegilor*, Anuarul Inst. Geol. Rom., vol. **XIV** (1929), București.
- 1931, *Geo-morphologische Studien im Flussgebiet des Olt*, Lucr. Inst. Geogr. Univ. Cluj, t. **IV** (1928/1929).
- 1934, *Kronstädter Heimat- und Wanderbuch*, Hiemesch, Braşov, și în ediții succesive anastatice, între 1993 (ed. a II-a) și 2007 (ed. a V-a), Edit. Aldus, Braşov.
- 1938, *Beiträge zur Heimatkunde des Burzenlandes*, Mitt. d. Burzl. Sächs. Mus., **3**, Jg., H. **1/2**, 64-72.
- 1945, *Die rumänische Dobrudscha-Steppentafel*, Mitt. Geogr. Gesellschaft Wien, Bd. **88**, H. **1-12**, Wien.
- 1993 (ed. I), 2007 (ed. a II-a), *Geschichte des Burzenlandes/Istoria Țării Bârsei*, Edit. Aldus, Braşov.